

Европска унија је изгубила привлачну моћ. У посљедњој деценији, под утицајем финансијске кризе, али и сопствених конструкционих грешака, све је учесталије питање — да ли ЕУ и даље постоји?

За већину осиромашених, опљачканих и посвађаних грађана, народа и држава овог донедавног „раја на земљи“, одговор је све очигледнији. Неповјерење, као најблажи израз који описује ставове ЕУ поданика према бриселској бирократији и етаблираним политичким странкама које чине европски парламент и владу (комисију), шири се попут незаустављивог пожара.

Сукоби унутар саме ЕУ то додатно распирују.

Једни одлазе, други кују немогуће планове и претварају се да су некакви спасиоци, трећи нападају, четврти се бране... Европска унија се труди да напредује, макар и у двије или више брзина, али све су прилике да се мјењач заглавио у позицији за рикверц.

Избори за европски парламент који су планирани за мај наредне године представљају се као могућност судњег дана. За овај персонални састав Европске комисије сасвим извјесно, али могуће и за цјелокупну досадашњу Европску унију.

Али, као што обично бива у сличним историјским приликама, унутар Европске уније се не води расправа о стварним узроцима који су довели до садашњег стања. Та чињеница, сама по себи, указује на дубину кризе и ограничене могућности да она буде рјешавана промишљено и ефикасно.

Кривац се тражи на другој страни и проналази (каквог ли изненађења) у малигном утицају Русије и опасностима које носи грандиозни кинески развојни пројект „Појас и пут“.

Заговарајући опстанак ЕУ, Владимир Глигоров, интелегентни и правовјерни проевропски публициста, у ауторском тексту „Кинеске инвестиције“ одређује се за мање од два зла. Геополитичка позиција Русије, од које он очигледно стрепи, иако не образлаже зашто то чини, била би знатно ојачана ако ЕУ не би било а то је, како закључује, питање које тражи одговор Велике Британије и Америке. С друге стране, по истој анализи, кинеска улагања носе мању опасност јер, боже мој, Кина није у Европи и једноставније јој је да комуницира са ЕУ, него са већим бројем националних држава.

Ма колико се трудио, аутор не може да побјегне од грешке да нову стварност тумачи са позиција и претпоставки које је вријеме оповргло. Он ни не помишља да Русија и Кина могу да своје политике воде са другачијим мотивима и на принципима међу којима нису максимизација тренутног профита и доминација над слабијим и мањим. Вјероватно га ужасава могућност да Русија и Кина дјелују заједнички, усаглашавајући своје регионалне политике, па је досљедно прећуткује.

Људи уобичајено мисле да постоје двије врсте стварности. Лична, субјективна је она стварност коју осјећам као што је бол, љубав, нада, страх... Објективна је она стварност која не зависи од личног доживљаја и дјелује мимо човјекових сазнања, као што је сила теже, брзина свјетлости или репродукција ДНК.

Навикли смо, такође, да све што није лична третирамо као објективну стварност, што је грешка, будући да се занемарује постојање треће врсте стварности — интерсубјективна стварност. Она представља вјеровање довољно великог броја људи да је нека појава стварна и, усљед те чињенице, она таквом постаје независно од својих особина.

Долар, берза, па и сама Европска унија, постоје на основу увјерења великог броја људи да представљају неку вриједност, да имају супстанцу и смисао. Иако не постоји појединац који у цјелини познаје прашуму евроунијиних прописа и може јасно да образложи њихову сврсисходност, још има људи који вјерују да је ЕУ корисна, а тиме и постојећа. Или их, можда, више нема у довољном броју?

Недовољно вјерујућих у ЕУ је довољан разлог за њено непостојање.

Совјетски Савез је био силна држава. Побједио је фашизам, отпочео космичку и балансирао нуклеарну еру. Направио је најзначајнији искорак у стварању државе засноване на социјалној правди и једнакости. Осмог децембра 1991. године у државној дачи код града Вискулија у Белорусији, лидери Русије, Украјине и Белорусије потписали су Беловешки споразум у којем пише: „ ... констатујемо да Савез Совјетских Социјалистичких Република престаје да постоји као субјект међународног права и као геополитичка стварност“.

Три потписа и — готово. Нестаде силна и моћна држава. Трагедија? Да! Катастрофа? Очигледно не!

Европска унија се, без обзира на велико (статистички исказано) богатство, не може упоређивати са ондашњим Совјетским Савезом. Значај СССР-а је глобално био неупоредиво већи. Кад је свијет преживио његово самоукидање, формални нестанак ЕУ и не би морао да буде третиран као велика невоља. Посебно не ако се то већ десило, а бриселске бирократе се још нису осматрале у огледалу.

(Спутник)